

Az EPP Képviselőcsoport Állásfoglalása

A GYERMEKEK JOGAIRÓL

2021. március 10.

I. Bevezetés: ENSZ-egyezmény, a gyermekek jogai mint emberi jogok, az EPP Képviselőcsoport kötelezettségvállalása

„(...) az Unió védelmezi és érvényre juttatja értékeit és érdekeit, és hozzájárul polgárainak védelméhez. Hozzájárul a békéhez, a biztonsághoz, a Föld fenntartható fejlődéséhez, a népek közötti szolidaritáshoz és kölcsönös tisztelethez, a szabad és tisztességes kereskedelemhez, a szegénység felszámolásához és az emberi jogok, különösen pedig a gyermekek jogainak védelméhez (...)”

Az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikke

A gyermekek jogai emberi jogok: olyan jogok, amelyeket az EU-nak és az uniós országoknak tiszteletben kell tartaniuk, meg kell védeniük, és érvényre kell juttatniuk. 30 év telt el azóta, hogy 1989-ben New Yorkban aláírták a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményt (a továbbiakban: az egyezmény), 1990-ben pedig hatályba lépett. Bár a gyermek jogairól szóló egyezményt 194 állam – köztük az Európai Unió valamennyi tagállama – erősítette meg, számos törekvés továbbra sem teljesült. Kitértünk a fent említett egyezményben kimondott azon elv mellett, hogy **a gyermeknek személyisége teljes és harmonikus fejlődése érdekében családi környezetben, boldogság, szeretet és megértés légkörében kell felnőnie.**¹

A gyermekek jogait a világ számos részén – többek között az uniós tagállamokban is – továbbra is megsértik vagy figyelmen kívül hagyják. A gyermekek továbbra is erőszak, bántalmazás, szegénység és társadalmi kirekesztés áldozatai. A gyermekek még mindig hátrányos megkülönböztetéssel szembesülnek vallás, fogyatékoság, nem, szexuális irányultság, etnikai hovatartozás, hátrókon átnyúló különválás vagy jogi és jóléti státusz alapján. Az EPP Képviselőcsoport büszke arra, hogy a gyermekek jogainak védelmezője és őre, ezért folyamatosan törekszik a gyermekek védelmének és részvételének javítására. Az EPP által vezetett kezdeményezést követően 2014-ben előterjesztett közös állásfoglalásra irányuló indítvány alapján az Európai Parlament felkérte az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elő egy konkrét cselekvési tervet is magában foglaló gyermekjogi stratégiát. Ennek most érkezett el az ideje.

A jövőbeli uniós gyermekjogi stratégia²

keretet biztosít majd a gyermekek jogainak hatékonyabb előmozdítását és védelmét célzó uniós fellépéshez. Uniós szinten végrehajtandó intézkedéseket fog tartalmazni, többek között az alábbiakkal kapcsolatban: **a legkiszolgáltatottabb gyermekek jogai, a gyermekek jogai a digitális korban, az erőszak megelőzése és az ellene való küzdelem, valamint a gyermekbarát igazságszolgáltatás előmozdítása.** Emellett ajánlásokat fogalmaz meg más uniós intézmények, uniós országok és érdekelt felek intézkedéseire vonatkozóan. Az EPP Képviselőcsoport üdvözli az EU gyermekjogi stratégiáját, ugyanakkor hangsúlyozza az alábbi szakpolitikai területek fontosságát, valamint azt, hogy innovatív eszközökre van szükség a gyermekek és jogaik védelme érdekében, nemcsak a nevükben eljárva, hanem velük együtt fellépve. Emellett felszólítjuk az összes tagállamot, hogy konkrétan bízzanak meg egy hatóságot azzal, hogy mérje fel a nemzeti és regionális jogszabályok gyermekekre gyakorolt hatásait, valamint általánosságban mozdítsa elő a gyermekek jogait a közpolitikában.

II. A gyermekek jogainak védelme uniós jogszabályok révén – a gyermek mindenk felett álló érdekének védelme

I. Gyermekbarát uniós jogszabályok

Mielőtt az Európai Bizottság új kezdeményezésre vagy a meglévő kezdeményezések felülvizsgálatára tesz javaslatot, hatásvizsgálati eszközöket alkalmazva felméri az uniós fellépés szükségességét és az alternatív szakpolitikai lehetőségek lehetséges gazdasági, társadalmi és környezeti hatását.

Úgy véljük, hogy – az úgynevezett kkv-teszthez hasonlóan – egy „gyermekjogi teszt” nagy értéket képviselne az uniós jogalkotásban. Ez a teszt eszköz lehet a hatásvizsgálatok keretében, amelyek célja a gyermekek jogait támogató intézkedések észszerűsítése és megerősítése. Hasonlóan a kkv-teszthez, amelyet azért dolgoztak ki, hogy „szigorúan értékeljék a küszöbön álló jogalkotási és adminisztratív kezdeményezések kkv-kra gyakorolt hatását, és figyelembe vegyék a vonatkozó eredmé-

¹ A gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény preambuluma

² <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12454-Delivering-for-children-an-EU-strategy-on-the-rights-of-the-child>

nyeket a javaslatok kidolgozása során”, a gyermekjogi teszt több lépésből állhat:

- > konzultáció az érdekelt felekkel, többek között a gyermekek részvételének mechanizmusa;
- > az érintett területek azonosítása;
- > a gyermekekre gyakorolt hatás mérése;;
- > az alternatív mechanizmusok értékelése.

Mivel minden uniós jogszabály közvetlenül és közvetve befolyásolhatja legfiatalabb polgáraink életét és jóllétét, a hatásvizsgálaton belüli ilyen teszt lehetőséget adna olyan intézkedések meghatározására és biztosítására, amelyek elősegítik a gyermekek jogainak előmozdítását és védelmét. A nemek és életkor szerint lebontott friss, összehasonlítható és jó minőségű adatok felhasználásával biztosítható, hogy a jövőbeli uniós jogszabályok tiszteletben tartják az ENSZ-egyezményben vállalt kötelezettségeket. Ezen túlmenően az uniós mutatók keretének felülvizsgálata és aktualizálása segíthetne a gyermekközpontú mutatók felvételében.

2. Egy gyermekbarát igazságszolgáltatási rendszer felé

A gyermek mindenképp felett álló érdekének minden esetben elsőbbséget kell élveznie a gyermek jóllétével és jólétével kapcsolatos ügyekben, legyen szó felügyeleti jog ügyéről, a család felbomlásáról, tartózkodási vitákról – beleértve azokat az eseteket is, amikor ezek harmadik ország állampolgárságával rendelkező gyermekeket érintenek –, az LGBTI+ családokba született gyermekeket vagy egyéb gyermekjóléti kérdéseket. Bár a családjog továbbra is az uniós országok hatáskörébe tartozik, az EU jogszabályokat alkotó, ha vannak határokon átnyúló vonatkozások, és különleges jogalkotási eljárás van érvényben. Ez különösen igaz a brexit utáni időszakra, valamint a felügyelet és tartás alatt álló gyermekek mindenképp felett álló érdekének folyamatos biztosítására, különösen abban az esetben, ha az egyik szülő az EU-ban, a másik pedig egy harmadik országban él.

Minden családjogi vita stresszes és érzelmeikkel teli, a határokon átnyúló ügyek azonban érzékenyebbek és jogi szempontból is kihívást jelentenek. Ezért jobban fel kell hívni a nyilvánosság figyelmét ezekre az összetett kérdésekre, ideértve a felügyelettel kapcsolatos határokon átnyúló ügyeket, a láthatási jogok és tartási kötelezettségek határokon átnyúló érvényesítését vagy a gyermekek szülő általi jogellenes külföldre vitelére vonatkozó eljárásokat, beleértve a **a szülői**

jogok és kötelezettségek, valamint a gyermekek jogainak egyértelműségét az egyes országokban. A nemzeti szolgálatok javítása – az EU-val szoros együttműködésben – jobban védhetné a gyermek mindenképp felett álló érdekét.

Ilyen esetekben a közvetítés segíthet megelőzni a káros feszültséget az elhúzódo bírósági ügyekben. A nemzeti családjogi bírósági rendszereken belül a közvetítő szervek segítségével működő szakosodott bírósági tanácsok segíthetik az ilyen multinacionális, határokon átnyúló családi ügyek gyorsabb feldolgozását.

A határokon átnyúló ügyek jogi szempontból is kihívást jelentenek a minimális életkorra vonatkozó tagállami követelmények közötti különbségek miatt, ami azt eredményezheti, hogy a gyermeket eltérő életkori kritériumoktól függően eltérő bánásmódban részesítik. Az eltérő nemzeti terminológia gyakran nagyon megnehezíti a határokon átnyúló bűncselekmények besorolását. Az EPP Képviselőcsoport ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy azonosítsa az eltérő terminológiával kapcsolatos problémákat.

A meghallgatáshoz való jog (a gyermekek részvételi jogainak érvényesítéseként is) az egyezményben meghatározott alapvető jog. Az egyezmény 12. cikke szerint a gyermekeknek joguk van ahhoz, hogy minden őket érintő kérdésben kinyilváníthassák **véleményüket, és azt, figyelemmel a gyermek korára és érettségi fokára, kellően tekintetbe kell venni.** Ez a jog a gyermekek társadalmi és politikai ügyekben, valamint bírósági és közigazgatási eljárásokban való részvételére egyaránt vonatkozik. A gyermek meghallgatáshoz való joga általános elvként tükrözi a gyermekek „aktív szerepének” fogalmát, amely a gyermekeket nemcsak kiszolgáltatott, különleges védelemre szoruló személyeknek tekinti, hanem tájékozott döntéshozóknak, jogokkal rendelkező személyeknek és a társadalom aktív tagjainak is. Így a gyermek hangját lehetőség szerint minden helyzetben meg kell hallgatni. Beszélünk kell a gyermekekért, a gyermekekről és a gyermekekkel. A Covid19-világjárvány kitörése kihívások elé állította a feleket az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés terén, ami az érintett hatóságok proaktív reagálását teszi szükségessé. Az előírt eljárási követelmények teljesítésének biztosítása magában foglalja a jogszerű eljárás és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés akadályainak megszüntetését.

2016-ban „A gyermek mindenképp felett álló érdekének védelme az egész EU-ban”

című állásfoglalásában³ az Európai Parlament emlékeztetett arra, hogy a gyermekekkel kapcsolatos ügyekben beérkezett petíciók nagy száma azt mutatja, hogy a komoly problémát jelent a Brüsszel IIa. rendelet végrehajtása. Az EP emellett úgy vélte, hogy minden gyermekvédelmi rendszernek rendelkeznie kell transznacionális és határokon átnyúló mechanizmusokkal, amelyek figyelembe veszik a határokon átnyúló konfliktusok sajátosságait. Az Európai Parlamentnek biztosítania kell, hogy jogalkotási és nem jogalkotási munkája során tiszteletben tartsa, előmozdítsa és védje a gyermekjogokat, valamint jobbra tegye a gyermekek életét mind az EU-n belül, mind a külvilággal való kapcsolattartásban.

Az EPP Képviselőcsoport felszólítja a tagállamokat, hogy kötelezzék el magukat egy olyan gyermekbarát igazságszolgáltatási rendszer létrehozására mellett, amely az eljárás során a lehető legnagyobb mértékben figyelembe veszi a gyermek (akár áldozat, tanú vagy elkövető) sajátos helyzetét és szükségleteit. Különösen fontosak a bűncselekmények áldozataivá vált gyermekek számára az életkornak megfelelő, szakosodott személyzet által szervezett meghallgatások, ahol a hatékony pszichológiai támogatás könnyen elérhető a potenciális stressz és trauma elleni küzdelemben. A gyermek helyzetére vonatkozó minden döntést világosan el kell magyarázni, beleértve azt is, hogy ez mit jelent közvetlenül a gyermek számára. Az EPP Képviselőcsoport felszólítja a tagállamokat, hogy irányozzanak elő gyakorlati iránymutatásokat, megfelelő képzést a gyermekekkel kapcsolatban álló valamennyi szakember, pl. a pedagógusok, a bölcsődei gondozók, a jogi és orvosi szakmák gyakorlóit, valamint kötelező képzést a fiatalok számára szakosodott ügyészek és a családjogi bíróságok bírái számára. Az EPP Képviselőcsoport arra is felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is segítse elő a jogászok határokon átnyúló uniós családjoggal kapcsolatos képzését, különös tekintettel a Brüsszel IIa. rendelet szerinti, a határokon átnyúló felügyeleti ügyekre és a gyermekek jogellenes külföldre vitelének eseteire vonatkozó új szabályokra, amelyek 2022 közepén lépnek hatályba. Ösztönözzük továbbá a fordítószolgálatok igénybevételét annak biztosítása érdekében, hogy minden gyermek kényelmesebb módon fejezhesse ki magát. Döntő fontosságú, hogy proaktívan jelenítsük meg a gyermekbarát igazságszolgáltatási rendszert a népesség fiatal tagjai számára. Az EPP Képviselőcsoport felszólítja a tagállamokat annak biztosítására, hogy fiatal polgáraik gyermekbarát módon férjenek hozzá ezekhez az információkhoz, figyelembe véve a hozzáférést esetlegesen akadályozó fogyatékosokat.

3. Az erőszak elleni küzdelem - testi épség és az egészséges környezetben való felnevelkedéshez való jog

A gyermekek jogai védelmének és jóllétének megerősítése érdekében az új gyermekjogi stratégia kidolgozása és elfogadása során figyelembe kell vennünk **a gyermekek testi épséghez való jogának kérdését**. Ennek magában kell foglalnia különösen a gyermekekkel szembeni erőszak valamennyi formája elleni küzdelmet, beleértve a fizikai, szexuális, gazdasági és pszichológiai erőszakot, kellő figyelmet fordítva a nemi dimenzióra⁴. A gyermekeket közvetlenül vagy közvetve érinti a családon belüli erőszak, amelyet a Covid19-világjárvány tovább súlyosbított. Az otthoni elszigeteltséggel, a távmunkával, az iskolák bezárásával és a pénzügyi bizonytalansággal összefüggésben megfigyelték, hogy a családi kapcsolatok egyre feszültebbé válnak, ami fokozza a gyermekek és a nők kiszolgáltatottságát. Az EPP Képviselőcsoport szükség esetén minőségi kapcsolattartó központok használatát szorgalmazza, például a kapcsolati erőszak esetén, lehetővé téve a családok számára, hogy ellenőrzött környezetben találkozzanak szociális munkás jelenlétében.

A gyermekek továbbra is rossz bánásmódtól, elhanyagolástól és zaklatástól szenvednek, ideértve az internetes zaklatást is. A gyermekek szexuális zaklatása, beleértve a gyermekpornográfia és a gyermekprostitúciós anyagok terjesztését, további viktimizációhoz vezet, különösen a lányok és a fiatal nők körében. Szükség van arra, hogy a serdülők megismerjék jogukat ezen a területen, különösen a hozzájárulás tekintetében. Az EPP Képviselőcsoport üdvözli a gyermekek szexuális bántalmazása elleni hatékonyabb küzdelmet célzó uniós stratégiáról szóló bizottsági közleményt, de meggyőződése, hogy az új stratégiának gondosan meg kell vizsgálnia a gyermekekkel szembeni erőszak valamennyi formáját, és biztosítania kell a gyermekek jogainak érvényesítését a meglévő és jövőbeli jogalkotási és nem jogalkotási intézkedések révén. Lehetővé kell tennie továbbá az uniós tagállamok és a harmadik országok közötti szoros együttműködést, valamint az Eurojuston és az Eurojuston keresztül megvalósuló rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében az összehangolt fellépést. A gyer-

³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2016-0142_HU.html

⁴ <https://www.eppgroup.eu/newsroom/publications/epp-group-position-paper-on-gender-equality>

mekkereskedelemmel kapcsolatos akadályok leküzdése érdekében több adatra van szükség. Az EPP Képviselőcsoport ezért szorosabb együttműködésre szólítja fel az állami hatóságokat a civil társadalommal, a helyi hatóságokkal, az egyházakhoz kapcsolódó szervezetekkel és más hasonló szereplőkkel. Emellett a rendőrségi és igazságügyi együttműködés terén kulcsfontosságú a koordinált és transznacionális reagálás. Több ismerettel és összehangolt válaszingézkedésekkel már korai szakaszban azonosítani lehet az áldozatokat annak érdekében, hogy jogi segítséget nyújthassanak számukra törvényes jogaik biztosítása érdekében. A ragadozó és az áldozat közötti függőség megszüntetése érdekében elengedhetetlen a korai azonosítás. Az EPP Képviselőcsoport zéró toleranciát tanúsít a gyermekekkel szembeni erőszak minden formájával szemben, és előmozdítja a gyermekek részvételét az őket érintő döntésekben. Eltökélt szándékunk, hogy ne csak a gyermekek nevében, hanem az ő hozzájárulásukkal és nézőpontjuk megismerésével lépünk fel teljes körű védelmük érdekében.

4. Gyermekek az online környezetben

Az Európai Bizottság 2012 májusában kidolgozta a gyermekbarát internet európai stratégiáját, amelynek célja, hogy biztosítsa a gyermekek számára azokat a digitális készségeket és eszközöket, amelyekre szükségük van ahhoz, hogy teljes mértékben élvezhessék az online hozzáférés előnyeit, miközben garantálják a biztonságukat. Célja továbbá, hogy felszabadítsa az interaktív, kreatív és oktatási célú online tartalmak piacán rejlő lehetőségeket. A gyorsan fejlődő online környezetben azonban nyolc év nagyon hosszú idő, és itt az ideje egy olyan új stratégiának, amely figyelembe veszi a legújabb technológiai fejleményeket. Az új uniós gyermekjogi stratégiának ezért egy sor intézkedést kell javasolnia, és figyelembe kell vennie az online tanulás Covid19-világjárvány alatti terjedése okán levont tanulságokat. Az elmúlt hónapok felgyorsították azt a már meglévő tendenciát, hogy gyermekeink tevékenységeit az online valóság felé terelik. A digitális jártasság minden gyermek számára kulcsfontosságú ahhoz, hogy a lehető legbiztonságosabb módon használják az internetet.

Az UNICEF „A gyermekek a digitális világban” című 2017. évi jelentésének⁵ főbb megállapításai azt mutatják, hogy egyre több bizonyíték utal arra, hogy a gyermekek egyre fiatalabb korban férnek hozzá az internethez. Egyes országokban az 15 év alatti gyermekek ugyanolyan valószínűséggel használják az in-

ternetet, mint a 25 év feletti felnőttek. Bár az összekapcsoltság alapvető változást hozhat a világ leginkább marginalizált gyermekei számára, segítve őket a bennük rejlő potenciál kiaknázásában és a szegénység generációk közötti ördögi körének megtörésében, a digitális technológia az online és a fizikai veszélyekre egyaránt fogékonyabbá teheti a gyermekeket. A kiszolgáltatott gyermekek már most is jobban ki vannak téve különösen az online veszély kockázatának, ideértve a magánélethez való jog sérelmét. Az EPP Képviselőcsoport felszólítja a Bizottságot, hogy javasoljon erőteljesebb biztosítékokat a közösségi médiával való visszaélések visszaszorítására, különösen a platformokhoz felügyelet nélkül hozzáférő gyermekek esetében. Az EPP Képviselőcsoport felszólítja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy erősebb fogyasztóvédelmi keretre a gyermekek számára, különös tekintettel a mikrovásárlásokra, a játékon belüli vásárlásokra és a kapcsolódó hirdetésekre, és különösen a jelenlegi világvilágjárvány és az online töltött hosszabb időszakok összefüggésében.

A gyermekek szexuális bántalmazása elleni küzdelem az EPP Képviselőcsoport egyik prioritása. Az Európai Parlament és a Tanács további konkrét intézkedéseket sürgetett, amelyeket a technológiai platformokkal és az IKT-ágazattal együttműködésben dolgoztak ki. Az EPP Képviselőcsoport felhívja továbbá a technológiai vállalatokat, hogy biztosítsák a végfelhasználók védelmének kultúráját. A gyermekek szexuális zaklatása elleni hatékonyabb küzdelemre irányuló uniós stratégia⁶ átfogó választ határoz meg a gyermekek online és offline szexuális zaklatásának növekvő veszélyére, mégpedig azért, hogy javítja a megelőzést, a nyomozást, a gyermekbarát és az életkornak megfelelő bejelentést, és segítséget nyújt az áldozatoknak. Az EPP Képviselőcsoport felszólítja azokat a tagállamokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy nyilvánítsák bűncselekménnyé az online csábítást, az internetes zaklatást, a gyermekek online csalogatását, valamint az intim és explicit képek hozzájárulás nélküli megosztását.

Az EPP Képviselőcsoport meg van győződve arról, hogy a stratégia csak a kezdet, és konkrét jogalkotási javaslatokra van szükség a gyermekek szexuális zaklatásának hatékony kezeléséhez, például egy olyan javaslatra, amely előírja az érintett online szolgáltatók

⁵ https://www.unicef.org/publications/files/SOWC_2017_ENG_WEB.pdf

⁶ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-security/20200724_com-2020-607-commission-communication_en.pdf

számára, hogy észleljék a gyermekek szexuális zaklatását ábrázoló ismert anyagokat, és előírják számukra, hogy ezeket az anyagokat jelentsék a hatóságoknak. Fel kell tární és meg kell szüntetni a joghézagokat, hogy az adatvédelem ne az elkövetőket védelmezze.

Az EPP Képviselőcsoport üdvözli a Bizottság azon kötelezettségvállalását, hogy az egész EU-ban biztosítja a gyermekek szexuális bántalmazásáról szóló (2011/93/EU) irányelv teljes körű végrehajtását és betartását.

A gyermekek online szexuális zaklatásának hatékony kivizsgálásának és büntetőeljárás alá vonásának biztosítása érdekében az EPP Képviselőcsoport fontosnak tartja, hogy a bűnüldöző szervek jogszerűen férhessenek hozzá a gyermekek szexuális zaklatását ábrázoló, titkosított anyagokhoz. Az EPP Képviselőcsoport támogatja a gyermekek szexuális zaklatásának megelőzésére és leküzdésére szolgáló európai központ lehetséges létrehozását, amely holisztikus támogatást nyújtana a tagállamoknak. A Covid19-világjárvány következtében a tanulás és a szocializáció nagy része online zajlik. Az internet és különösen a közösségimédia-platformok fokozott használata megnövelte az internetes zaklatás kockázatát. Biztosítani kell, hogy a gyermekek teljes mértékben kihasználhassák az online környezet által kínált lehetőségeket, a zaklatás veszélyétől mentesen. A stratégiának rendelkezéseket kell tartalmaznia az online zaklatás kiváltó okainak kezelésére, valamint arra, hogy a fiatalokat felvértesse a hatékony reagáláshoz szükséges ismeretekkel és eszközökkel, ha internetes zaklatást tapasztalnak.

A meglévő hiányosságokat és a digitális oktatás elégtelen átalakítását teljes mértékben feltárták a koronavírus-járvány miatti korlátozó intézkedések, amelyek több millió gyermeket, tanulót és diákot kényszerítettek otthonmaradásra. A Covid19-világjárvány még inkább rávilágított az Európában fennálló egyenlőtlenségekre. Az etnikai és kisebbségi csoportokhoz tartozó⁷, társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű – köztük a fogyatékossgal élő – gyermekek kiszolgáltatott csoportjai, például a vidéki és nehezen elérhető területeken élő gyermekek csak korlátozott vagy semmilyen hozzáféréssel nem rendelkeztek a távtanuláshoz vagy az online iskolázathoz. Az egyezmény 29. cikke szerint a gyermek oktatásának a gyermek személyiségének, tehetségének, valamint szellemi és fizikai képességeinek lehető legteljesebb fejlesztésére kell irányulnia. Ez a digitális szegénység szinte lehetlenné teszi sok gyermek számára Uniószerthe, hogy részt vegyen az oktatásban, és éljen az

oktatáshoz való egyenlő joggal. Ez az állapot nem tartható fenn, és nem válhat a Covid19 utáni „új normalitás” részévé sem.

Az EPP Képviselőcsoport számára fontos cél, hogy magas színvonalú és inkluzív oktatást biztosítsunk minden európai gyermek számára. A digitális jártasság alapvető tényezővé vált, különösen a Covid19-világjárvány idején. Ez magában foglalja a távtanulás digitális eszközeihez való egyenlő hozzáférés biztosítását. Egyetlen gyermeket sem hagyhatunk hátra.

A gyermekek akkor boldogulnak, ha a szülők jól teljesítenek, a családon keresztül nyújtva gondoskodást és oktatást. Ennek elősegítése érdekében a gyermekek jogaival kapcsolatos munkánk középpontjában a munka és a magánélet közötti egyensúlyra irányuló modern politikáknak kell állniuk, amelyek rugalmas munkafeltételeket és gyermekgondozási szolgáltatásokat, többek között magas színvonalú koragyermekkori nevelést biztosítanak. A korai beruházások döntő fontosságúak a humán tőke fejlesztése szempontjából. A leghatékonyabb szakpolitikai kezdeményezések szinte mindig az iskola előtti és az iskolai időszakra összpontosulnak; az oktatás ezért a gyermekekre vonatkozó ambiciózus és hatékony szociális stratégia központi eleme. Az EPP Képviselőcsoport felhívja a figyelmet annak fontosságára is, hogy a Helyreállítási Alap 10%-át az oktatásra fordítsák, amint azt az Európai Parlament 2020 októberében megszavazta.

5. A gyermekek boldogulásának elősegítése – a kiszolgáltatott gyermekek védelme

A gyermekek a jövőnk, ezért az EU érdeke, hogy minden gyermek számára lehetővé tegye a sikert. Jólétük szempontjából kulcsfontosságú annak biztosítása, hogy a gyermekek érezzék a valahová tartozás érzését és a közösségükbe való beilleszkedésüket, lehetővé téve számukra, hogy jól teljesítsenek és boldoguljanak. Ezért az EPP Képviselőcsoport úgy véli, hogy az új uniós gyermekjogi stratégiának a meglévő és jövőbeli jogalkotási és nem jogalkotási intézkedések révén általánosan érvényesítenie kell a gyermekek szükségleteit, és különös figyelmet kell fordítania a kiszolgáltatott gyermekek, köztük a fogyatékossgal élő gyermekek, a migráns gyermekek és a szegénységnek kitett gyermekek, például a roma gyermekek sajátos szükségleteire. A

⁷ <https://www.eppgroup.eu/newsroom/publications/epp-group-position-paper-on-the-eu-roma-inclusion-process>

szegénység legnehezebb terhét általában a roma gyermekek viselik, akik a közösség leg-sérülékenyebb tagjai. Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) által a közelmúltban tizenegy uniós tagállamban végzett felmérés⁸ szerint a mélyszegénységben élő roma gyermekek gyakran a generációkon átnyúló szegénység ördögi körébe kerülnek.

A közelmúltbeli pozitív fejlemények ellenére a gyermekszegénység és a generációk közötti szegénység ciklusai, valamint a hátrányos helyzet továbbra is problémát jelent az EU-ban, mivel a Covid19-világjárvány súlyosbítja a helyzetet.

Az Európai Unió vezető szerepet tölt be a gyermekszegénység elleni küzdelemben. A gyermekekbe történő befektetésről szóló, 2013-ban elfogadott tanácsi ajánlás mérföldkő volt e tekintetben. Az Európai Parlament kezdeményezésére a Bizottság ennél messzebbre kíván lépni: 2021-re tervezi az európai gyermekgaranciáról szóló tanácsi ajánlásra irányuló javaslatot. Egy ilyen garancia biztosítja a minőségi és ingyenes koragyermekkorai gondozáshoz és oktatáshoz, a megfelelő táplálkozáshoz, egészségügyi szolgáltatásokhoz és lakhatáshoz való hozzáférést, amihez európai, nemzeti, regionális és/vagy helyi szinten összehangolt megközelítésre van szükség.

Az EPP Képviselőcsoport elkötelezett amellett, hogy további megbeszéléseket és munkát folytasson a gyermekgarancia eszközével kapcsolatban, valamint hogy pragmatikus megközelítést alkalmazzon azzal a végső céllal, hogy a tagállamokban hatékony végrehajtás valósuljon meg, és építsen az ifjúsági garanciából levont tanulságokra. Jelentős bizonyítékok utalnak arra, hogy túl késő, ha a hátrányos társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező fiatalok először az iskolából a munkába való átmenet során kapnak támogatást. Feltétlenül fel kell vértetni őket már korábban a hosszú távú fejlődéshez és a sikeres szakmai élethez szükséges szociális és kognitív készségekkel. Következésképpen az ESZA+ program 5%-ának a különösen hátrányos helyzetű gyermekek számára történő elkülönítése kiegészítheti a gyermekgaranciáról szóló tanácsi ajánlást.

Az oktatási⁹ és képzési rendszereket oly módon kell megreformálni, hogy a kiszolgáltatott gyermekek ugyanolyan oktatási lehetőségekben részesüljenek, mint a társaik. Rendkívül fontos elismerni a gyermek pihenéshez és szabadidőhöz, a gyermek korának megfelelő játékba és rekreációs tevékenységekbe való bevonáshoz, valamint a kulturális életben és a művészetekben való szabad és egyenlő részvételhez való jogát. Már a legfiatalabb kortól kezdve a valahová

tartozás és a jogbiztonság elengedhetetlen ahhoz, hogy a gyermek növekedhessen és boldogulhasson. A hontalan gyermekek nehezen férnek majd hozzá jogaikhoz és az állami szolgáltatásokhoz, és kiszolgáltatottabbak lesznek a kizsákmányolással szemben, ami akadályozza a sikerre való képességüket. Az EPP Képviselőcsoport sürgeti az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek együtt annak biztosítása érdekében, hogy minden gyermek hozzáférhessen születési anyakönyvi kivonatához és állampolgárságához, és hozzáférhessen a személyazonosító okmányokhoz.

Ahhoz, hogy minden gyermek képes legyen növekedésre és képességeinek teljes kibontakoztatására, garantálni kell a tiszta környezethez és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést. Az EPP Képviselőcsoport elkötelezi magát amellett, hogy a legfiatalabb európaiak számára egy egészségesebb és tisztább természetes környezetért küzd. Ezért az EPP Képviselőcsoport eltökélt szándéka, hogy az éghajlatváltozás okozta veszélyhelyzet sürgős megállítása érdekében foglalkozzon a légszennyezés és a természeti környezet megőrzésének kérdésével. Ez a legfontosabb befektetés, amelyre gyermekeink érdekében kötelezettséget vállalhatunk.

Mivel a Covid19-világjárvány Unió-szerte hatással volt az egészségügyi rendszerekre, és példátlan nyomás alá helyezte őket, küzdenünk kell azért, hogy minden gyermek számára fenntartsuk a gyermekbarát egészségügyi szolgáltatásokhoz való teljes körű hozzáféréshez való jogot, ideértve a mentális és pszichológiai támogatás terén nyújtott magas szintű ellátást is. Ez alapvető fontosságú, mivel a jelenlegi világjárványt követően az EU mentális egészségügyi válsággal fog szembesülni, amely rendkívül káros hatással lesz gyermekeinkre. A mentális egészségügyi létesítményekbe és támogatásokba való intézkedések és beruházások hiánya az elkövetkező években pusztító, hosszú távú hatást fog gyakorolni a gyermekekre és a serdülőkre. Egyetlen gyermeket sem szabad hátrahagyni és elhanyagolni, miközben fizikai vagy mentális betegségek bármely formájával küzd. Az EPP Képviselőcsoport támogatja a gyermekek oltására vonatkozó egységes és koherens európai naptár létrehozását, valamint a gyermekgyógyászati kezelés területén a

⁸ Roma felmérés – Fókuszban az adatok: Szegénység és foglalkoztatás: a romák helyzete 11 uniós tagállamban, az EU Alapjogi Ügynöksége, 2014

⁹ <https://www.eppgroup.eu/newsroom/publications/epp-group-position-paper-on-education-in-the-era-of-digitalisation>

legújabb terápiákhoz és gyógyszerekhez való egyenlő hozzáférést, különösen a ritka betegségek és a gyermekkori rák esetében. Az EPP Képviselőcsoport úgy véli, hogy a gyermekkorban és a gyermekek érdekében eszközölt megfelelő beruházások hosszú távú nyereséghez járulhatnak hozzá az egyének, valamint a társadalmak és a gazdaságok számára, mivel az ilyen beruházások gazdasági és társadalmi előnyei jelentősen meghaladják a finanszírozási költségeket.

III. A jövőbeli uniós gyermekjogi stratégia

Rég megváltozott az, hogy hogyan kezelik a felnőttek és a társadalom a gyermekeket, és hogyan látják a szerepüket. Az Európában elért jelentős előrelépések ellenére továbbra is fennállnak olyan alapvető kihívások, mint a gyermekekkel szembeni erőszak, a gyermekszegénység, a zaklatás és a gyermekbarát igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés. A jövőbeli stratégiának átfogónak kell lennie; tartalmaznia kell minden vonatkozó meglévő stratégiát, és össze kell hangolnia azokat annak érdekében, hogy az EU ne sokszorozza és duplázza meg az erőfeszítéseket és a finanszírozást. A gyermekek jelentik Európa jövőjét; ezért foglalkoznunk kell jogaikkal és szükségleteikkel. Lehetetlen megvitatni Európa jövőjét, ha nem vesszük figyelembe a fiatal polgárok nézeteit és szükségleteit. Az a feladatunk, hogy minden gyermek számára lehetővé tegyük a boldogulást annak érdekében, hogy félelem nélkül legyenek képesek szembenézni a jövőbeli kihívásokkal, és boldog életet élhessenek.

⁷ <https://www.eppgroup.eu/newsroom/publications/epp-group-position-paper-on-the-eu-roma-inclusion-process>